

Total No. of Printed Pages—24

1 SEM FYUGP GECCOM1 (A/B/C/D)

2023

(December)

COMMERCE

(Generic Elective Course)

Paper : GECCOM1

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : GECCOM1A

(Fundamentals of Accounting)

1. (a) শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা : 1×4=4

Write True or False :

(i) নগদ প্রক্রিয়া এটা ব্যবসায়ৰ লাভ অথবা লোকচানৰ
উত্তম সূচক প্রদান কৰে।

Cash method provides a better
indicator of a business' profits or
losses.

(2)

(ii) সবল নগদ খনৰ বহী হ'ল নগদ খনৰ ক্ৰয় আৰু নগদ খনৰ বিক্ৰী দুয়োটাকে লিপিবদ্ধ কৰা।

Simple cashbook is to record both the cash purchases and cash sales.

(iii) লাভ আৰু লোকচান হিচাপৰ প্ৰতিকূল উদ্ভূত দেনাত যোগ কৰিব লাগে।

The unfavourable balance of Profit & Loss A/c should be added in liabilities.

(iv) অলাভকামী সংস্থাই কেতিয়াও বাৰসায়িক কাৰ্যকলাপ গ্ৰহণ নকৰে।

Non-profit seeking organization never undertakes trading activities.

(b) খালী ঠাই পূৰ কৰা : $1 \times 4 = 4$

Fill in the blanks :

(i) _____ হৈছে তৎকালীন খন পৰিশোধৰ বাবে দিয়া বা লাভ কৰা এটা প্ৰোৎসাহন।

The _____ is an incentive given or received for prompt payment.

(ii) ক্ৰটিসম্পন্ন হিচাপ _____ ত দেখুওৱা হয়।

Suspense A/c is shown in the _____.

(iii) সম্বলন উদ্ভূত হ'ল এখন _____।

Trial Balance is an _____.

(3)

(iv) যদি কোনো লেনদেন হিচাপ বহীৰ পৰা সম্পূৰ্ণৰূপে বাদ পৰি যায়, তেন্তে সেয়া _____ ভুল।

If a transaction is completely omitted from the books, it is a _____ error.

2. (a) পাছ বহী অনুসৰি বেংকৰ বাহী আৰু নগদ বহী অনুসৰি বেংকৰ বাহীৰ মাজত মতানৈক্যৰ বিভিন্ন কাৰণ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the various causes of disagreement between the bank balance as per passbook and that as per cashbook.

অথবা / Or

(b) 31 ডিচেম্বৰত ড০ ডেকাৰ পাছ বহী অনুসৰি বেংকৰ বাহীত 10,000 টকাৰ বাহী দেখা যায় যদিও তলত উল্লেখ কৰা কাৰণত ই নগদ বহীত দেখুওৱা বাহীৰ সৈতে একমত নহয় :

On 31st December, the bank balance as per passbook of Dr. Deka shows a balance of ₹ 10,000 but it does not agree with the balance shown by the cashbook due to the following reasons :

(i) 1,000 টকা আৰু 800 টকাৰ চেকসমূহ বেংকত জমা দিয়া হৈছিল যদিও 31 ডিচেম্বৰৰ আগতে পৰিশোধ কৰা হোৱা নাছিল

Cheques of ₹ 1,000 and ₹ 800 were paid into bank but not cleared before 31st December

(4)

(ii) 4,200 টকাৰ চেক এখন গ্ৰহণ কৰা হৈছিল কিন্তু
সিটো 31 ডিচেম্বৰৰ আগতে পাওনাদাৰৰ দ্বাৰা
ভঙোৱা নহ'ল

Cheque of ₹ 4,200 was drawn but
not encashed by creditors before
31st December

বেংক মিলিকৰণ বিবৃতি প্ৰস্তুত কৰা।

Prepare Bank Reconciliation Statement.

3. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

4×4=16

Write short notes on any four of the
following :

- (a) লেখাংকনৰ তথ্য
Accounting information
- (b) মূলধনী ব্যয়
Capital expenditure
- (c) সঞ্চিত ধাৰণা
Accrual concept
- (d) ডেবিট আৰু ক্রেডিটৰ নিয়মসমূহ
Rules of debit and credit
- (e) দস্তাবেজৰ উৎস
Source document
- (f) ব্যৱসায়িক ভাঙা
Trade discount

(5)

(g) অপ্রদত্ত খৰচ
Outstanding expenses

(h) একক মালিকানাধীন প্রতিষ্ঠান
Sole-proprietorship firm

4. (a) মিঃ হালৈৰ লেনদেনসমূহ তলত দিয়া ধৰণৰ আছিল।
ডেবিট আৰু ক্রেডিট কৰিবলগীয়া হিচাপসমূহ নিৰ্ধাৰণ
কৰা :

16

Mr. Haloi had the following
transactions. Determine the accounts
to be debited and credited :

(i) মুঠ 10,00,000 টকা নগদ ধনেৰে ব্যৱসায়
আৰম্ভ কৰিলে

Commenced business with cash—
₹ 10,00,000

(ii) নগদ 2,50,000 টকাৰ পণ্য ক্ৰয় কৰিলে

Purchased goods for cash—
₹ 2,50,000

(iii) বিজ্ঞাপনৰ বাবে ধন দিয়া হৈছিল—60,000 টকা
Paid for advertisement—₹ 60,000

(iv) P & Co.ৰ পৰা বাকীত পণ্য ক্ৰয় কৰিছিল—
2,00,000 টকা

Bought goods from P & Co. on
credit—₹ 2,00,000

(v) নগদ 1,20,000 টকাৰ পণ্য বিক্ৰী

Sold goods for cash—₹ 1,20,000

(6)

- (vi) 2,00,000 টকাৰ পণ্য বৰীক বাকীত বিক্রী
Sold goods to Rabi on credit—
₹ 2,00,000
- (vii) দস্তবি দিয়া হৈছিল—90,000 টকা
Paid commission—₹ 90,000
- (viii) দৰমহা দিয়া হৈছিল—80,000 টকা
Paid salaries—₹ 80,000
- (ix) ভাড়া দিয়া হৈছিল—60,000 টকা
Paid rent—₹ 60,000
- (x) হীৰালালৰ পৰা ঋণ 5,00,000 টকা লোৱা
হৈছিল
Loan taken from Hiralal—
₹ 5,00,000

অথবা / Or

- (b) অসম্পূৰ্ণ বেকৰ্ড বুলিলে কি বুজা? হিচাপ সমীকৰণ
বিবৃতি বুলিলে কি বুজা? হিচাপ সমীকৰণ বিবৃতি আৰু
উদ্বৃত্ত-পত্ৰৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা। 4+6+6=16

State the meaning of incomplete records. What is meant by Statement of Affairs? Distinguish between Statement of Affairs and Balance Sheet.

(7)

5. (a) অবচয় কি? অবচয়ক প্ৰভাৱিত কৰা কাৰকসমূহ কি কি? 4+4=8
What is depreciation? What are the factors affecting depreciation?

অথবা / Or

- (b) মি. গুপ্তাই 2021 চনৰ 1 এপ্ৰিলত 70,000 টকাত এটা মেচিন ক্ৰয় কৰিছিল। তেওঁ 2021 চনৰ 1 নভেম্বৰত 50,000 টকাত আন এটা মেচিন ক্ৰয় কৰিছিল। বছৰি 15 শতাংশ হাৰত SLM পদ্ধতিত অবচয় ধাৰ্য কৰা হৈছিল। প্ৰতি বছৰে 31 মাৰ্চত হিচাপ বৰ্ষ অন্ত পৰা বুলি ধৰি লৈ তিনি বছৰৰ বাবে মেচিন হিচাপ প্ৰস্তুত কৰা। 8

Mr. Gupta purchased a machine on 1st April, 2021 for ₹ 70,000. He bought another machine for ₹ 50,000 on 1st November, 2021. Depreciation was charged @ 15% p.a. on straight-line method. Show the Machine A/c for 3 years assuming that accounts are closed on 31st March each year.

6. (a) প্ৰাপ্তি আৰু প্ৰদান হিচাপ আৰু আয় আৰু ব্যয় হিচাপৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ লিখা। 8

State the difference between Receipts & Payments A/c and Income & Expenditure A/c.

অথবা / Or

- (b) DBM ক্লাবৰ 1 এপ্রিল, 2022 তাৰিখে নগদ উদ্ধৃত আছিল 1,500 টকা আৰু বেংক উদ্ধৃত আছিল 30,000 টকা। তলত দিয়া তথ্যৰ পৰা 31 মাৰ্চ, 2023 ৰ অন্ত পৰা ইয়াৰ প্ৰাপ্তি আৰু নগদ হিচাপ তৈয়াৰ কৰা :

DBM Club had a cash and a bank balance of ₹1,500 and ₹30,000 respectively on 1st April, 2022. From the following details, prepare its Receipts & Payments A/c for the year ending 31st March, 2023 :

চলতি বছৰটোত অনুদান সদস্যসকলৰ পৰা গ্ৰহণ কৰা হৈছিল :

Subscription received during the year from members :

	টকা (₹)
2021-22ৰ কাৰণে For 2021-22	6,000
2022-23ৰ কাৰণে For 2022-23	70,000
2023-24ৰ কাৰণে For 2023-24	14,000
আচৰাৰ ক্ৰয় Furniture purchased	40,040
প্ৰেক্ষাগৃহৰ পৰা লাভ কৰা ভাড়া Rent received from auditorium	3,200
বেংক উদ্ধৃত 31.03.2023	8,500
Balance at bank on 31.03.2023	

7. (a) তলত 31 মাৰ্চ, 2023 তাৰিখৰ একক মালিকানা ব্যৱসায়ী বোসৰ পৰীক্ষা সম্বলন হিচাপ দিয়া হ'ল।
(i) ট্ৰেডিং হিচাপ আৰু (ii) লাভ-লোকচান হিচাপ প্ৰস্তুত কৰা : 8+8=16

Following is the Trial Balance of Bose, a sole trader, as on 31st March, 2023. Prepare (i) Trading A/c and (ii) Profit & Loss A/c :

বিৱৰণী Particular	বাশি Amount ₹ (টকা)	বিৱৰণী Particular	বাশি Amount ₹ (টকা)
আৰম্ভণি মজুত Opening Stock	2,400	ক্ৰয় ফিবং Return Outward	375
ক্ৰয় Purchases	26,000	ভাড়া প্ৰাপ্তি Rent Received	75
মজুৰি Wages	1,600	পাওনাদাৰ Creditors	800
দৰমহা Salaries	1,725	অপ্ৰদত্ত দৰমহা Outstanding Salaries	100
বেয়া ঋণ Bad Debts	100	বিক্ৰী Sales	30,000
দেনাদাৰ Debtors	2,025	মূলধন Capital	12,650
আচৰাৰ Furniture	2,500		
ভূমি আৰু অট্টালিকা Land and Building	7,000		
আহৰণ Drawings	500		
নগদ Cash	150		
	<u>44,000</u>		<u>44,000</u>

24P/486

(Turn Over)

সালসলনি :

Adjustments :

- (i) সামৰণী মজুত—2,700 টকা
Closing Stock—₹ 2,700
- (ii) অপ্রদত্ত মজুৰি—100 টকা
Outstanding Wages—₹ 100
- (iii) ভূমি আৰু অট্টালিকাৰ বাবে অবচয় 10 শতাংশ
বছৰি
Depreciation on Land and Building
@ 10% p.a.

অথবা / Or

- (b) হিচাপ প্রক্রিয়াত চূড়ান্ত হিচাপৰ উদ্দেশ্য আৰু উপাদানসমূহ
ব্যাখ্যা কৰা। ট্ৰেডিং হিচাপ আৰু লাভ-লোকচান হিচাপৰ
মাজৰ পাৰ্থক্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 8+8=16

Explain the purpose and components
of Final Accounts in the accounting
process. Discuss the difference between
Trading and Profit & Loss A/c.

Paper : GECCOM1B

(Marketing for Beginners)

1. (a) সঁচা নে মিছা লিখা : 1×4=4

Write True or False :

- (i) উৎপাদনৰ আগতে আধুনিক বজাৰকৰণ আৰম্ভ
হয়।

Modern marketing begins before
production.

- (ii) সকলো বাণিজ্য চিহ্ন ব্ৰেণ্ড হয়, কিন্তু সকলোবোৰ
ব্ৰেণ্ড বাণিজ্য চিহ্ন নহয়।

All trademarks are brands, but all
brands are not trademarks.

- (iii) বিজ্ঞাপন হ'ল ব্যক্তিৰ উপস্থাপন আৰু বজাৰকৰণ
মিশ্ৰণৰ পৰিশোধিত আহিলা।

Advertising is a personal presenta-
tion and paid tool of marketing mix.

- (iv) দ্ৰব্যৰ দৰ হ'ল বজাৰকৰণ মিশ্ৰণৰ আয় নিৰ্ধাৰণ
কৰা একমাত্র আহিলা।

Price is the only element in the
marketing mix that generates
revenue.

(b) খালী ঠাই পূৰ কৰা : $1 \times 4 = 4$

Fill in the blanks :

(i) উপভোক্তা হ'ল _____ আধুনিক বজাবকৰণৰ ধাৰণা।

Consumer is the _____ in modern concept of marketing.

(ii) দ্ৰব্যৰ পূৰ্ণপ্ৰাপ্ত স্তৰত বিক্ৰীৰ ধাৰাবাহিকতাৰ দৰ নিৰ্দিষ্ট _____ দৰত বৃদ্ধি হয়।

At maturity stage, sales continue to increase at _____ rate.

(iii) স্কিমিং দৰৰ দৰ নীতিত প্ৰস্তুতকাৰীয়ে সাধাৰণতে আৰোপ কৰে _____ দৰ।

In skimming pricing policy, producers generally charge _____ price.

(iv) শূন্যস্তৰৰ বিতৰণ প্ৰণালীত উৎপাদক আৰু _____ সংলগ্ন থাকে।

A zero level channel consists of a producer and _____.

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : $4 \times 3 = 12$

Write short notes on any three of the following :

(a) বজাবকৰণ মিশ্ৰণৰ ধাৰণা

Concept of marketing mix

(b) সেৱা বজাবকৰণ
Service marketing

(c) সমূহীয়া বজাবকৰণ
Mass marketing

(d) লজিষ্টিক পৰিচালনা
Logistics management

(e) দৰৰ কৌশল
Pricing strategies

3. (a) বজাবকৰণৰ ধাৰণা কি? বজাবকৰণৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা। $4+8=12$

What is marketing concept? Discuss the importance of marketing.

অথবা / Or

(b) দ্ৰব্যৰ মিশ্ৰণ কি? দ্ৰব্যৰ মিশ্ৰণৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ উপাদানসমূহ আলোচনা কৰা। $4+8=12$

What is product mix? Discuss the important variables of product mix.

4. (a) বজাৰ ৰখণ্ডিতকৰণ বুলিলে কি বুজা? বজাৰ ৰখণ্ডিতকৰণৰ উপাদানসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা। $4+8=12$

What do you mean by market segmentation? Explain briefly the bases for market segmentation.

(14)

অথবা / Or

- (b) দ্রব্যৰ জীৱন চক্ৰ কি? ইয়াৰ বিভিন্ন জৰসমূহ আলোচনা কৰা। 4+8=12

What is product life cycle? Discuss the various stages of product life cycle of a product.

5. (a) দৰ নিৰ্ধাৰণ কি? দৰ নিৰ্ধাৰণত প্ৰভাৱ পেলাওৱা বিভিন্ন উপাদানসমূহ আলোচনা কৰা। 4+8=12

What is pricing? Describe the various factors affecting pricing decision.

অথবা / Or

- (b) বিক্ৰম প্ৰবৰ্তন কি? বিক্ৰম প্ৰবৰ্তনৰ বিভিন্ন পদ্ধতিসমূহ আলোচনা কৰা। 4+8=12

What is sales promotion? Discuss the various methods of sales promotion.

6. (a) স্কীমিং দৰ নীতি আৰু পেনিট্ৰেচন দৰ নীতিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা। 4+8=12

Explain the skimming pricing policy and penetration pricing policy.

অথবা / Or

- (b) বিতৰণৰ মাধ্যম কি? বিতৰণৰ মাধ্যমত নিৰ্ধাৰণত প্ৰভাৱ পেলাওৱা উপাদানসমূহ আলোচনা কৰা। 4+8=12

What is channel of distribution? Discuss the factors governing the choice of channel of distribution.

24P/486

(Continued)

(15)

7. (a) দ্ৰব্য পুনৰস্থাপন কৰা কাক বোলে? ইয়াৰ বিভিন্ন উদ্দেশ্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 4+8=12

What do you mean by product repositioning? Explain various purposes of product repositioning.

অথবা / Or

- (b) বিতৰণ ব্যৱস্থা বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ সুবিধা আৰু গুৰুত্বসমূহ আলোচনা কৰা। 4+8=12

What do you mean by physical distribution system? Discuss the advantages and importance of physical distribution system.

24P/486

(Turn Over)

Paper : GECCOM1C

(Basics of Human Resource Management)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following as directed :

(a) মানৱ সম্পদ পৰিচালনা এক ধাৰাবাহিক প্ৰক্ৰিয়া।
(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

Human resource management is a continuous process.

(Write True or False)

(b) 'পদ অৱনমিতকৰণ' হৈছে কৰ্মচাৰী নিয়োগৰ এক উৎস।
(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

'Demotion' is a source of recruitment.

(Write True or False)

(c) কৰ্ম মূল্যায়ন আৰম্ভ হয় কৰ্ম বিশ্লেষণৰ পৰা।
(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

Job evaluation begins with job analysis.

(Write True or False)

(d) পৰিকল্পনা এক মানৱ সম্পদ পৰিচালনাৰ তদাৰকী কাৰ্য।
(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

Planning is a managerial function of human resource management.

(Write True or False)

(e) কেৰিয়াৰ পৰিকল্পনা আৰু কেৰিয়াৰ পৰামৰ্শৰ মাজত কোনো পাৰ্থক্য নাই।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

There is no difference between career planning and career counselling.

(Write True or False)

(f) সমূহিতকৰণ আৰু সজীৱকৰণ প্ৰশিক্ষণৰ মাজত কোনো পাৰ্থক্য নাই।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

There is no difference between induction and refreshment training.

(Write True or False)

(g) মানৱ সম্পদ উন্নয়ন পৰিচালকৰ এটা কাৰ্য উল্লেখ কৰা।

Mention one function of HRD manager.

(h) এটা অনাবিত্তীয় উদ্দীপকৰ উদাহৰণ দিয়া।

Give one example of non-financial incentive.

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

4×4=16

Write short notes on any four of the following :

(a) মানৱ সম্পদ পৰিচালনাৰ উদ্দেশ্যসমূহ
Objectives of human resource management(b) প্ৰাবৃত্তিক প্ৰশিক্ষণ
Inductive training

(c) স্থাপন

Placement

(d) বিজ্ঞানসন্মত কর্মচৰী বাছনি

Scientific selection

(e) উদ্দীপক

Incentives

(f) ক্ষতিপূৰণ পৰিচালনা

Compensation management

3. (a) মানৱ সম্পদ পৰিচালনাৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিধি আলোচনা কৰা। 7+7=14
Discuss the nature and scope of human resource management.

অথবা / Or

- (b) অনুগত আৰু কৰ্মচৰী সংগঠন বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা। 7+7=14
What do you mean by line and staff organizations? Discuss its advantages and disadvantages.

4. (a) এটা সংগঠনত মানৱ শক্তিৰ সদব্যৱহাৰৰ কাৰণে মানৱ সম্পদ পৰিচালনা (HRP)ৰ প্ৰয়োজনীয়তা ব্যাখ্যা কৰা। 14
Explain the importance of human resource planning (HRP) to ensure effective utilization of manpower in an organization.

অথবা / Or

- (b) কৰ্ম বিশ্লেষণ কি? মানৱ সম্পদ পৰিচালনাত ইয়াৰ তাৎপৰ্য মূল্যাংকন কৰা। 4+10=14

What is job analysis? Evaluate its significance in human resource management.

5. (a) 'কৰ্মচৰী সংগ্ৰহ' আৰু 'কৰ্মচৰী বাছনি'ৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা। কৰ্মচৰী সংগ্ৰহ আৰু কৰ্মচৰী বাছনিৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা। 2+2+10=14

Explain the meaning of 'recruitment' and 'selection'. Distinguish between recruitment and selection.

অথবা / Or

- (b) নতুন কৰ্মচৰী বাছনিৰ ক্ষেত্ৰত নিযুক্তি পৰীক্ষাসমূহৰ তাৎপৰ্য ব্যাখ্যা কৰা। 14
Discuss the significance of employment tests in the selection of new employees.

6. (a) প্ৰশিক্ষণৰ সংজ্ঞা দিয়া। এটা ঔদ্যোগিক প্ৰতিষ্ঠানত প্ৰশিক্ষণৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা। 14
Define training. Describe the importance of training in an industrial organization.

অথবা / Or

- (b) প্ৰশিক্ষণৰ বিভিন্ন পদ্ধতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
Explain the various methods of training.

Paper : GECCOM1D

(Introduction to Banking)

1. (a) শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা : 1×4=4

Write True or False :

- (i) বেংকে চলিত হিচাপত কোনো সুত প্রদান নকৰে।
Bank provides no interest to Current Account.
- (ii) বেংকিং সেৱাৰ শেহতীয়া উন্নয়ন হৈছে মোবাইল বেংকিং।
Mobile banking is the latest development in the banking services.
- (iii) NEFT-ৰ লেনদেন কেৱল ঘৰুৱা লেনদেনত সীমাবদ্ধ নহয়।
NEFT transactions are not limited to domestic transactions only.
- (iv) ই-বেংকিং কাকজতিস্তিক একাউন্টৰ তথ্যৰ প্ৰয়োজনীয়তা নাইকীয়া কৰি পৰিবেশ বহনক্ষমতাত অবিহণা যোগায়।
E-Banking contributes to environmental sustainability by eliminating the need for paper-based account information.

(b) খালী ঠাই পূৰ কৰা : 1×4=4

Fill in the blanks :

- (i) ফ্লেক্সি ডিপ'জিট হৈছে ফিক্সড ডিপ'জিট আৰু _____ সংযুক্ত বৈশিষ্ট্য।
Flexi deposits combine the features of fixed deposit and _____.
- (ii) পুঞ্জিৰ পৰিশোধন বেংকৰ এটা _____ কাৰ্য।
Remittance of fund is a _____ function of a bank.
- (iii) RTGS ৰ পূৰ্ণ ৰূপটো হৈছে _____।
The full form of RTGS is _____.
- (iv) _____ হৈছে বেংক আৰু বিশ্বীয় প্রতিষ্ঠানসমূহে সুবক্ষিত যোগাযোগ আৰু লেনদেন প্ৰক্ৰিয়াকৰণৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা এক বিশ্বব্যাপী বাৰ্তা-প্ৰেৰণ নেটৱৰ্ক।
_____ is a global messaging network used by banks and financial institutions for secure communication and transaction processing.

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×4=16

Write short notes on any four of the following :

- (a) আঞ্চলিক গ্ৰাম্য বেংক
Regional rural bank

- (b) পৌনঃপুনিক জমা
Recurring deposit
- (c) প্রতিশ্রুতিপত্র
Promissory note
- (d) মোবাইল বেংকিং
Mobile banking
- (e) ফ্লেক্সি জমা
Flexi deposit
- (f) স্থায়ী জমা বচিদ
Fixed deposit receipt
3. (a) ভাৰতীয় বেংকিং ব্যৱহাৰ বিৱৰ্তনৰ বিষয়ে আলোচনা
কৰা। 14
Discuss about the evolution of the
Indian banking system.
অথবা / Or
- (b) তলত দিয়াবোৰ আলোচনা কৰা : 7+7=14
Discuss the following :
(i) অনুসূচিত বেংক বনাম অনা-অনুসূচিত বেংক
Scheduled banks vs. Non-
Scheduled banks
(ii) কেন্দ্ৰীয় বেংক বনাম বাণিজ্যিক বেংক
Central bank vs. Commercial bank

4. (a) বেংকৰ প্ৰাথমিক কাৰ্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 14
Explain the primary functions of a
bank.

অথবা / Or

- (b) আধুনিক যুগত বেংকে প্ৰদান কৰা সাধাৰণ
উপযোগিতামূলক কাৰ্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
Explain the general utility functions
provided by a bank in modern times.

5. (a) চেভিংছ/সঞ্চয়ী হিচাপ খোলাৰ পদ্ধতি ব্যাখ্যা কৰা। 14
Explain the procedure of opening a
Savings Bank Account.

অথবা / Or

- (b) KYC মানে কি? KYC ৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু নীতি-
নিয়মসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 4+5+5=14
What is KYC? Explain the need and
norms of KYC.

6. (a) ইলেক্ট্ৰনিক ফাণ্ড ট্ৰেন্সফাৰ মানে কি? ইলেক্ট্ৰনিক ফাণ্ড
ট্ৰেন্সফাৰৰ সুবিধা আৰু সীমাবদ্ধতাসমূহ আলোচনা কৰা।
3+7+4=14
What is electronic fund transfer?
discuss the advantages and limitations
of electronic fund transfer.

(24)

অথবা / Or

- (b) ই-বেংকিং মানে কি? ই-বেংকিংৰ সাধাৰণ বৈশিষ্ট্যসমূহ
আলোচনা কৰা। 4+10=14

What do you mean by E-Banking?
Discuss the general features of
E-Banking.

***